

מסורת הש"ס

- (א) [תוספתא פ"ד ה"ב],  
(ב) [שם א"ת רבי אומר],  
(ג) עוקצין פ"ג מ"ח,  
(ד) [לעיל מב. ושי"ט],  
(ה) [לעיל נד. א. ו] דברים  
(ו) [ויקרא פסוק יד],  
(ז) [ויקרא ג. ט] [שם  
ו. י] [פי' ענין דלוג כ'  
א"ת בענין ערך קרעטע,  
ז] [ועיי' תוס' כ"ח פ"ג:  
ד"ה בולגות].

גליון הש"ס

נמ' רבא אמר לרב  
התירי. עי' בבב"ק דף  
מו ע"א תוס' ד"ה ושי"ט:  
בעין משפט אור ד'  
מ"י פ"ו מהל' מאכלות  
אסורות. שם א"תא דהיטון  
דחלנו מכלל חיה:

מוסף רש"י

למ"ד טרפה חיה.  
לעיל (ז): אמרו לו  
הלא דרכה מקצמות  
שמים ושלש שנים (לע"ד  
גב). טרפה אינה חיה.  
אין סופה לחיות (שם).  
ד' סימנים אכשר ביה  
רחמנא. בלאח שני  
הסימנים שחטנו, או של  
אמו או שלו (לע"ד עד.).

רבינו גרשום

בשחיטה יבששת דללא  
כ"ש. כלומר מה דאמר'  
עבר בנהר הוכשר ואי לא  
הוכשר לא נטמא דשחטו  
את אמו ולא יצא ממנה דם  
ולא הוכשר העובר בדם  
אמו דלא כר"ש דאי כר"ש  
הא ס"ל אצ"ג דלא יצא  
ממנה דם אין צורך הכשר:  
מאן תנא עבר בנהר  
הוכשר הלך בבית הקברות  
נטמא כו'. באובלין דעלמא  
דלא חשבו חי אלא  
חשוב כשאר אובלין  
דעלמא: דג מאימתי  
מקבל טומאת אובלין. דג  
מפרש לבי' אין מקבל  
טומאת אובלין עד שימותו  
ולד' עקיבא משעה שאין  
יכולין להחיות מקבלין  
טומאת אובלין: ונולדו  
בדגים סימני טרפה.  
אחת מ"ח טרפות מהו  
שיטמא טומאת אובלין.  
אבל דגים דלא נפישא  
חיותיהו לא ומשעה  
שנולדו בו סימני טרפה  
מטמאין טומאת אובלין:  
או דלמא אפי' למאן דאמר  
טרפה אינה חיה. כלומר  
הני מילי בהמה דנולדו  
בה סימני טרפה לאו  
חשובה חיה דאינה ראיה

בשחיטה יבששת. עסקינן שלא ילא ממנה דם שאף אמו לא הוכשרה  
ולאפי' תנא שחיטה בלא דם לא מכשרה ודלא כרבי שמעון: מאן תנא.  
דמטמי ליה אע"פ שהוא חי: מטמא טומאת אובלין. בן פקועה  
ואפילו חי אס נגע בטומאה: ולדידך הכשר. דתרי גופי ניהו. אלמא

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

עה.

עין משפט  
נר מצוה

נא א ב ג מ"י פ"ב מהל'  
טומאת אובלין הל' ו:  
נח ד מ"י פ"ו מהל'  
מאכלות אסורות הל'  
א סמג לאוין ק"ה טושי"ע  
י"ד סי' סד סעיף ז  
בבב"ק:  
נח ה מ"י שם הל' ד  
טושי"ע שם סעיף ג:  
ס ו מ"י פ"א מהלכות  
מעשה קרעטע הל'  
יט:  
סא ז מ"י פ"ה מהלכות  
מאכלות אסורות הל'  
טו ופ"ב מהל' אבות  
הטומאה הל' א סמג לאוין  
קלו טושי"ע י"ד סי' יג  
סעיף ג:

שיטה מקובצת

(א) הני מילי בהמה דיש  
במינה טרפות אבל דגים  
דאין במינם טרפות אימא  
לא תיקו: (ב) מה חלב ושתי  
כליות. נ"ב עיין תוס'  
ובחים דף צ"ח ע"א:  
(ג) שאין תיל ומה שלמים:  
(ד) ויצא לאורי העולם דאין  
איסור חלב:

רבינו גרשום (המשך)

לשחיטה וזכין דאינה  
ראויה לשחיטה חשובה  
מהא אבל לענין דגים  
אין חשובין חתינ עד  
שימותו: מה חלב ושתי  
כליות האמורין באשם.  
כלומר דאשם אינו אלא  
זכר וזכר אין לו שליל  
אף כל מוצא מכלל שליל  
דאין ראויין לגבי מוכח  
אימורין דשליל בשלמא  
לדידי היינו דאיצטרין  
קרא למעוטי דחלבו  
חשוב חלב ואצ"ג אינו  
ראוי לאימורין. א"ל טעם  
ידי דאמינא אנא דאין  
חשוב חלב מהא דחוינן  
דמיטעיה קרא לגבוה:  
מדי דהוא אמוסור זמן  
דפסול לגבוה האי נמי  
פסול: לדברי האוסר מתיר  
לר"מ דמתיר בבתני  
דאמו בן ט' צריך שחיטה  
דלא אמרי' עובר ירך  
אמו הוא הכא נמי לא  
אמרי' עובר ירך אמו  
הוא ואין חשוב טרפה.  
לדברי המתיר בלא שחיטה  
דאמר עובר ירך אמו הוא  
הכא נמי אמרי' לענין  
טרפה עובר ירך אמו  
אוסר: ד' סימנים אכשר  
ביה רחמנא. כלומר אי  
שחט את אמו אי כשרה  
מותר הוא בשחיטתה ואי  
אמו טרפה ושחיטת אמו  
אינה ראויה שחיטת (אתי)  
עצמו מתיר:

מאי בינייהו דג מקרשע. לאו בין רבי עקיבא ור"ה קא צעי  
דמחלוקתן מפורש בהדיא דלכ"ה דוקא משמיותו אלא בין  
צית שמאי לרבי עקיבא קאמר דתרייהו מחיים מטמו ומפרש דאיכא  
בינייהו דג מקרשע פירוש שקופץ ומדלג בחוק דלצית שמאי טמא  
ולרבי עקיבא טהור כיון דאס דאס וזרקו  
במים הוא יכול לחיות ומקרשע לשון  
כח וחיות גדול כמו שהציא בערוך  
מדלמך צילמדנו צפרשת דהעלותן  
וכיון שהוא יולא ורואה את הנר מיד  
הוא מתחיל שמה ועומד י ומקרשע  
לפניו מדוך דלצה (איזב מא) מתרגמינן  
קדמיה מקרשע:  
רבי יוחנן אמר חלבו בחלב בהמה.  
והא דשרי רבי יהודה לעיל  
חלבו של בן תשעה חי ה"מ לאחר  
שחיטה דיתר שחיטת אמו:

בה חלב ושתי כליות. ואם תאמר  
מאי קאמר ב"כ? שהציא  
צקונטרס יכול לא ילא צעונש ואזהרה  
אזל ילא צעמוד והקרב והא ההוא  
קרא דהחלבו אשר על הקרב דמעטע  
מיניה שליל לענין הקרבה כתיב וי'ל  
דהא דקאמר ב"כ? ולא חלבו שליל לאו  
משום דלימעטע מההוא קרא אלא  
משום דמשתרי מן כל צצהמה ואין חשוב  
חלבו וכתר הכי קאמר דלמלא אע"ג  
דנפקא לן מכל צצהמה דלינו צעונש  
ואזהרה מ"מ הוי צעמוד והקרב:  
לר"ב רי המתיר אוסר. והא דתנן  
קרעה טעון שחיטה  
אמיא אפילו לרבי המתיר דהכא  
דוקא לרבי המתיר אסור דמני  
שחיטת טרפה לענין טומאה והוי  
כחליו שחוט ותו לא מהניא ציה  
שחיטה אלא תסם לא נשחטה אמו  
כלל וכן הא דלמרינן לעיל (דף עד).  
גצי צעיל דהושע ידו למעי בהמה  
ושחט צה בן ט' חי מהו אז דילמא  
אפילו לרבינן ד' סימנים אכשר ציה  
רחמנא לא דמי להא דלמרינן הכא  
לרבינן משום דהכא כחליו שחוט  
דפרשיטת ואפילו לרבי דלמך הכא  
ד' סימנים אכשר ציה רחמנא איכא  
למיעי לעיל דדילמא שאני תסם דלא  
יאל לאור העולם ואסור אפילו לרבי  
מאיר וה"נ בין לרבי יוחנן בין  
לר"ל דפליגי בתלם חלבו מן ט' חי  
מיתוקמא היא צעיל לעיל דלפילו  
לרבי יוחנן דלמך חדשים גרמי היינו  
לחלבו שנתלם ויאל לאור העולם חוואין  
איסור חלבו חל עד שיוצא דמוכח  
צפ' גיד הנשה (לקמן דף קא). וצקוף פ'  
דס שחיטה (כ"ח פ"ג): ואפי' לר"ל  
דלמך חדשים ואוריא גרמי אפשר  
דצמעי אמו מהני ציה שחיטה כי  
הכי דמהניא ליה שחיטת אמו:  
וליעטעמך

הי טרפה ומצא בה בן ט' חי  
טעון  
חדשים גרמי איכא לאוקמא להא צבן  
צעמוד והקרב ולמה לי למעוטי: טעמא ידי. דלמינא לאו חלבו הוא: מהכא. ילפינן ליה דהכא אפקיה רחמנא מכלל חלבו דמעטיה  
מהקרבא ואי לאו דמעטיה הוי אמינא דחלבו הוא: משום הכי מעיטיה. לשמעוטינן דלאו חלבו הוא אלא לדידך דלמך חלבו  
הוא לענין אכילה אמאי מעיטיה מהקרבא: מידי דהוא אמוסור זמן. דילא לאור וכלו חדשו ודכולי עלמא צהמה הוא ופסליה  
לרמנא דהקרבא כל שצעה: לרבי האוסר. בן תשעה חי כצשרה עד שיטחטנו: מסיר. את זה צאכילה דשחיטתו מטהרתו:  
לרבי המסיר. בלא שחיטה צשל כשרה: אוסר. צשל טרפה דשחיטה ידיה לא מהניא ציה ובשחיטתה הטרפה לא מיתשרת  
שהכי הוא כאלח מאיבדיה: ארצעה סימנין. הימירא הוא דרבי ציה רחמנא מכל צצהמה תאכלו שאס ראה אובלו שחיטת אמו  
אזל אס צריך הוא לשחיטת עצמו כגון שליל של טרפה שחטו ומותר שהוא יתר צב' מד' סימנים או צושט וקנה שלו או צושט  
וקנה של אמו: בין דרבי אמי ובין דרבי חסדא ובין צמני רבי חייא צכולהו גרסינן השוחט את הטרפה ובתוספתא דר' חייא [פ"ד ה"ג] נמלא כן:  
טעון